

Høring om valgordninger

Strinda menighetsråd ønsker at valgordningene skal styrke folkekirken, og i form være så likt kommune- og fylkestingsvalg som er praktisk mulig. Valgordningene bør være like for hele landet, og det bør oppmuntres til engasjement og deltagelse. Dette medfører:

- Mulighet til å stemme på aktuell liste i alle valglokaler i kommunen. Digitalt manntall tilgjengelig i valglokalene vil gjøre det enklere å stemme i et vilkårlig valglokale.
- Samme valgeregler i hele landet. Kumulering på valgdagen bør være mulig, etter samme regelverk som ved kommunevalg. Dersom det er flere lister, bør mandatfordeling følge samme delingstall og mekanismer som ved kommunevalg.
- Direkte valg på alle leke medlemmer til bispedømmeråd
- Nominasjonskomité som sikrer minst en liste med mangfold, samt mekanismer for å sikre at både engasjement og deltagelse gjennom støtte til alternative lister. Valgordningen ikke bør være for sårbar for valgkupp fra små grupper
- Opptelling skjer dagen etter valget, slik at det er tid til å utveksle stemmer mellom valgkretsene.

For valg til menighetsrådet er den største utfordringen å finne frivillige som ønsker å stille som kandidater og å gjøre disse kjent for menighetens velgere.

For valg til bispedømmerådet ser vi at flere lister gir høyere engasjement og valgdeltagelse. Her vil det være nyttig med støtte til å gjøre kandidatene og de ulike listene godt kjent. Valgkomitéens liste bør være nøytral i rekkefølge, med tilfeldig fordeling av kandidater.

Mulighet til å stemme på aktuell liste i alle valglokaler i kommunen er sterkt etterspurt i Trondheim. Ved siste valg bemannet vi 7 valglokaler for Strinda, og opplevde at mange velgere ønsket å stemme i "feil" valgkrets. Er det mulig å få tilgang til manntallet, samt å ha en urne for stemmer utenfor menigheten? Å kjøre stemmeurner til et felles sted, sortere i urner under oppsyn og kjøre tilbake til menigheten for opptelling vil bli enklere dersom opptelling utsettes til dagen etter, men tar uansett ikke mange timene å gjennomføre. Stemming på tvers vil kreve at valglister er tilgjengelige på alle stemmelokaler, og at valgfunksjonærene enten har tilgang til manntallet eller at stemmer utenfor egen valgkrets håndteres med konvolutt og ekstra sjekking. Utsettelse av opptelling til dagen etter valget vil gi tid til fordeling og sjekking av stemmer.

Våre erfaringer fra valg i Strinda menighet, Trondheim

Kirkerådet foreslår at kirkevalgreglene som et utgangspunkt legges så tett opp til valglovens bestemmelser om valg til kommunestyre, fylkesting og Stortinget som mulig. Disse valgene skjer mellom politiske partier, mens menighetsrådsvalg i praksis er personvalg fra en forslagsliste. Selv med to lister ved forrige bispedømmerådsvalg, ble også dette oppfattet i stor grad som personvalg, som ved tidligere valg. Valgordningen bør derfor ta hensyn til behov ved personvalg, og ikke primært se på behovene til kirkepolitiske fløyer.

Utfordringer vi har sett ved dagens valgordning for menighetsråd og bispedømmeråd

- Det er bare én liste ved valg til menighetsråd hos oss, og å fylle plassene på listen er krevende. Personstemmer betyr mye, og tilbakemeldingene er at det bør være mulig å stemme på personer, og at kumulering er viktig for dem som stemmer.
- Fordi personstemmer betyr mye, kan noen få stemmer få store utslag. I situasjoner der nominasjonskomitéen ikke har fullt antall kandidater kan en enkelt slenger bidra til å bli valgt inn.
- Bispedømmerådets kandidater er lite kjente, og stemmeregler ble opplevd som kompliserte. To klare lister og en kampsak forenklet stemmegivning.
- Reell politisk diskusjon om ekteskap og partnerskap var mobiliserende for stemmegivning både til bispedømmeråd og menighetsråd. Tidligere valg har i liten grad hatt samme politiske dimensjon som forrige valgømgang.
- Bispedømmerådet bør ha ansvar for trykking av lister, slik at vi unngår kostnader.
- Trondheim har ikke sammenfall mellom soknegrenser og valgroder for kommunevalg, og siden byen er i vekst justeres skolekretser og andre grenser kontinuerlig. Dette gir utfordringer både for de stemmeberettigede, som ikke finner riktig valglokale for menighetsrådsvalgene, og for menighetene som må ha svært mange valglokaler bemannet. Ved forrige valg hadde Strinda menighet valglokaler ved 7 stemmelokaler. Digitalt manntall vil kunne gi mulighet for å stemme utenfor egen valgkrets.
- Det bør bli adgang til å avgi stemme både i alle valgkretser i soknet og i alle soknene innenfor fellesrådsområdet (kommunen) på valgdagen. Dette vil medføre at det tar litt lenger tid å telle opp, men det er en akseptabel kostnad for å gi bedre anledning til å stemme. Spesielt gjelder dette når soknegrenser ikke overlapper med valgroder for kommunevalget.
- Er det mulig å få valglister for de andre menighetsrådene i våre valglokaler, ta imot stemme og sende til opptelling med konvolutt? Eller enda bedre, digital tilgang til manntallet?
- Store studentbyer i menigheten, og semesterstart i august, gjør at sperredato for valgkrets bør settes så sent som mulig slik at ungdommer som ønsker å engasjere seg i lokalt menighetsarbeid har mulighet for å stemme i den menigheten de oppholder seg.
- Vi er takknemlige for at flere unge ble valgt inn med høye stemmetall ved forrige valg, men det gir større utskiftning av medlemmer fordi flytting er mer sannsynlig. I Trondheim er det relativt mye flytting for ungdom, og med valgperioder på fire år medfører dette at sjansen er stor for at ungdom som velges inn flytter geografisk ut av menigheten.
- Dersom det blir sammenslåing av sokn, vil geografisk tilhørighet trolig vokse i betydning for mangfold og sammensetning av valglister.
- Kunngjøring av kandidater og informasjon i valglokalene er til stor hjelp for dem som stemmer.